

*Tūbinės.
Lietuvos kunigaikščio
Vytauto Didžiojo
paminklo atstatymas*

*Rimos Norvilienės nuotrauka,
2015 09 06*

1930 – 2015

Įprasminti Tūbinių kaimo istoriją

Turtinga Karšuvos krašto Šilalės rajono kaimų, miestelių istorija, kraštovaizdžiai. Tūbinės – viena šio rajono vietovių, minima nuo 1562 m. Tūbinių k. ir dvaro bažnyčios istoriją įvairiais laikotarpiais yra aprašę kunigas V. Juzumas, istorikas K. Misius, K. Šetkus, J. ir V. Almonaičiai. Daug medžiagos surinkę žymūs kraštotyrininkai iš Šilalės r.: Kl. Lovčikas, Vl. Statkevičius ir kiti savo srities žinovai.

Istorija įdomi tuo, kad niekam nėra pavykę visko iki galo aprašyti. Atkurti, įprasminti, kad ir dalį buvusios istorijos yra sudėtinga. Tūbinių k. kurį laiką slėpė dalį turtingos savo praeities. 2014 m. netikėtai aptikta T. ir I. Jacevičių šeimos kapavietė. Palaikiai perlaidoti per bažnyčios 190 m. jubiliejų. Išaiškėjo, kad T. ir I. Jacevičiai yra Tūbinių bažnyčios, Kalvarijų koplyčių statytojai ir vieno iš 1830-1831 m. sukilimo vadų Anupro Jacevičiaus tėvai. A. Jacevičius ir šio sukilimo Žemaitijoje pirmininkas Vl. Gadonas buvo Lietuvos nepriklausomybės gynėjai, patriotai, siekę baudžiamos panaikinimo. Sukilimo epizodai susiję su Tūbinių dvaru, Tūbinynės mišku.

Praeitis sugrįžta. 2015 m. atkurtas Vytauto Didžiojo paminklas yra gana svarbus istoriniu požiūriu ir žymi tris nepriklausomos Lietuvos valstybės etapus.

Istorijos atgaivinimo darbai tęsiasi. Tūbinių k. stovėjo Kalvarijų Kryžiaus kelio 14 stočių koplyčios – vienintelės tokios Šilalės r. Šiuo metu jau ruošama medžiaga projektui, kad būtų galima jas atkurti bei užbaigti sutvarkyti šią teritoriją. Yra žmonių, kurie savo žiniomis, patirtimi prisidės prie idėjos įgyvendinimo.

Mieli tūbiniškiai,

Tūbinių kraštas turtingas savo istorija, čia gyvenančiais aktyviais žmonėmis. Džiaugiuosi, kad ambicingų tūbiniškių iniciatyva saugomos kultūros paveldo vertybės, tvarkomos viešosios erdvės. Neseniai atidengtas Vytauto Didžiojo paminklas Tūbinių kaime tik parodo didelį rūpestį savo gimtąja žeme, siekį įprasminti istorinę atmintį. Todėl dėkoju kiekvienam, kuris neliuko abejingas savo gimtojo krašto likimui ir prisidėjo prie jo gyvavimo mintimis, kūryba ir nuoširdžiu triūsu.

Linkiu ir toliau puoselėti Tūbinių kraštą, kad jis taptų patrauklesniu ne tik čia gyvenantiems, bet ir atvykstantiems.

Šilalės rajono savivaldybės meras
Jonas Gudauskas

1930 m. Vytauto Didžiojo paminklas

Tarpukario Lietuvoje tuo metu vyravo patriotizmo dvasia, siekta įamžinti ne tik Lietuvos kunigaikščio Vytauto Didžiojo 500 m. mirties datą, bet ir Lietuvos valstybės atkūrimo 10-metį. Visoje šalyje organizuoti renginiai. Po Lietuvos miestelių buvo vežiamas ir žmonėms iškilmingai pristatomas Vytauto Didžiojo paveikslas. Apie tai rašė šaulių laikraštis „Trimitas“, kiti spaudos leidiniai. Lietuvoje tuo metu pastatyta per 30 Vytauto Didžiojo paminklų.

1930 m. Tūbinių miestelio centre, prie pat kelio Kaltinėnai–Šilalė, šalia bažnyčios valdos, irgi buvo pastatytas paminklas Vytautui Didžiajam. Paminklą pastatė Jeronimas Jasudas iš Pajėrubynio k., žinomas Šilalės krašte savo darbais.

Paminklo pastatymą organizavo Tūbinių mokyklos mokytojas Zigmas Jaunius su miestelio gyventojais. Amžininkų teigimu Z. Jaunius buvo išsilavinęs žmogus, dažnai pasakodavo moksleiviams apie Lietuvos praeitį.

Apie paminklo autorių, jo šeimos gyvenimą papasakojo J. Jasudo anūko A. Jasudo buvusi žmona R. Meškauskienė iš Šilutės.

Apie tai rašė Kl. Lovčikas laikraštyje „Šilalės artojas“ (2004 m. Nr. 88). Laikraštį man p. Regina atsuntė, sužinojusi apie ketinimus atkurti Vytauto paminklą. Ir visai neseniai iš Stasės Abelkienės gavau nuotraukų bei Vl. Statkevičiaus straipsnį iš „Šilalės artojo“ apie J. Jasudą.

Istorinės medžiagos paieškos prasidėjo, kai tūbiniškė Zita Katauskienė perdavė Tūbinių seniūnaičiui Vl. Montrimui dvi paminklo nuotraukas, kurias jis persiuntė man. Nežinojome, kuri nuotrauka tikroji

Paminklas Vytauto Didžiojo 500-ioms mirties metinėms atminti. Prie paminklo – Tūbinių ir gretimų kaimų šauliai.

Nuotrauka iš Vytauto Katausko šeimos archyvo, 1938 m.

Tūbinių mokyklos moksleiviai prie Vytauto paminklo.

Nuotrauka iš Ljudos Vismantaitės šeimos archyvo, 1937 m.

Jeronimas Jasudas (1891–1975) su žmona Agnieška. Paminklo autorius palaidotas Tūbinių k. kapinėse.

Nuotrauka iš Stasės Abelkienės šeimos archyvo, 1974 m.

Tūbinių Vytauto Didžiojo paminklo... Iš Kl. Lovčiko, kraštotyrininko, gyv. Upynoje, gavau 1974 m. paminklo vietos nuotrauką, išsaugotą archyvinę medžiagą, paminklo autoriaus J. Jasudo (80 m.), tūbiniškio Viktoro Mikalausko (64 m.) liudijimus apie Vytauto paminklą Tūbinių k.

Paminklas buvo trikampis, cementinis (tokios formos, kaip Kvėdarnoje). Paminklo viršūnę puošė metalinė saulutė. Šonuose – bareljefai: Vyčio, Gedimino, valstybės atkūrimo 10-čio simbolikos (1918–1928).

Žemę prie paminklo, konkuruodamas tarp savęs, prižiūrėjo aktyvios to meto Tūbinių ir gretimų kaimų patriotinės organizacijos: jaun lietuviai, pavasarininkai, šauliai.

Vėliau mano brolis Augenijus iš L. Vismantaitės gavo nuotrauką, joje prie paminklo moksleiviai. Iš senųjų tūbiniškių jis sužinojo daugelio žmonių pavardes nuotraukose. Iš artimų J. Maco giminių sukaupta daugiau žinių apie Tūbinių k. buvusį garsų J. Maco dūdų orkestrą. Švenčių renginiai dažnai vykdavo ir prie paminklo. Tai susitikime man patvirtino ir A. Batavičius, knygų apie Tauragės krašto istoriją autorius.

Paminklas Vytautui Didžiajam nugriautas apie 1964 m. Pasirodo, ne viskas buvo sunaikinta.

2014 12 23 su architektu A. Plaipa Šilalės r. savivaldybės tarybai, Tūbinių kaimo bendruomenei pristatėme paminklo maketus, savo vizijas dėl jo atkūrimo. Susitikimo metu tūbiniškio V. Katausko (1930–2010) dukra Danguolė Račkauskienė pasakė, kad pas jos motiną Zitą Katauskiene yra išsaugota metalinė saulutė-kryžius nuo Vytauto paminklo!

Saulutės-kryžiaus atradimo istorija

Juzefa Benėtaitė, Tūbinių k. gyventoja, Dievo Apvaizdos bažnyčios „pročekelė“, savo sodyboje įsikūrė 1981 m. 1984 m. akėčiomis dirbdama žemę Juzefa užkliudė kažkokią geležtę. Ištraukusi radinį iš dirvos pamatė, kad jis panašus į kryžių su saulute.

Saulutę J. Benėtaitė rado šalia krūmų, kur laikyti nuo paminklo blokai, akmenys, kitos dalys. Vėliau, vykdant melioracijos darbus, paminklo liekanos suverstos į iškastą duobę. Kaip saulutę su kryžiumi atsirado J. Benėtaitės sklype ir neaptikta išbuvo apie 20 m., dabar sunku pasakyti.

Juzefa parsinešė saulutę į namus, nuplovė, pasikvietė Tūbinių miestelyje gyvenusį V. Katauskį, jam patikėjo radinį. V. Katauskis, žinoma, suprato, kad saulutė yra nuo Vytauto Didžiojo paminklo ir turi būti išsaugota. V. Katausko dukra sakė, kad po paminklo sunaikinimo tėvelis saulutės ieškojo visur, ir tarp paminklo liekanų, bet nieko nerado. Saulutę Katauskių šeima saugojo apie 30 m.

2015 02 08 saulutę perdavė seniūnaitiui Vl. Montrimui. Atsirado reali tikimybė, kad V. Katausko, kitų tūbiniškių svajonė bus įgyvendinta: saulutę papuoš atkurta Vytauto Didžiojo paminklą.

Vl. Montrimas saulutę perdavė tūbiniškiui D. Mikalauskui. Jis pažadėjo saulutę-kryžių restauruoti. Tačiau vėliau buvo priimtas kitas sprendimas – gaminti naują saulutę.

Vytauto Didžiojo paminklo atstatymas

Po 1990 m. Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo aktyvūs ir neabejingi Lietuvos istorijai vietiniai žmonės vis iškeldavo, tačiau ji dėl įvairių priežasčių, o vėliau paminklo atstatymo idėja, ir dėl kelių ruožo darbų rekonstrukcijos, liko neįgyvendinta.

Paminklo atkūrimą pagreitino 2014 m. surasta bažnyčios ir koplyčių statytojų T. ir I. Jacevičių kapavietė, nauji istoriniai faktai apie bažnyčios, Tūbinių k. turtingą istoriją.

Tai paskatino ieškoti bendraminčių, imtis konkrečių veiksmų dėl paminklo projekto paruošimo ir jo atkūrimo galimybių. Surasti bendraminčių nebuvo sudėtinga, nes šią idėją palaikė meras J. Gudauskas, klebonas dr. A. Genutis, J. Viršilienė, St. Lidžius, Vl. Montrimas, mano broliai Alfonsas, Aloyzas, Augenijus ir kiti. Tai žmonės, su kuriais jau dirbome bažnyčios, Tūbinių k. istorijos įprasminimo darbų pirmajame etape.

Klebonas suderino klausimus su Telšių vyskupiui ir Tūbinių k. bendruomene dėl žemės sklypo skyrimo paminklo statybai.

Prasidėjo architektų, skulptorių paieškos paminklo projektavimo darbams atlikti.

Projekto ruošimas vyko privačiomis lėšomis, tad problemų neiškilo. Projektą sutiko paruošti patyręs architektas A. Plaipa iš Šiaulių, o bareljefus pagaminti – skulptorius Osvaldas Neniškis iš Telšių.

Ruošiant projektą, savo pasiūlymus teikė, aktyviai dalyvavo Šiaulių, Telšių miestų architektai, istorikai, skulptoriai.

Nutarta, kad projektuojamas paminklas, trikampė jo forma ir gamyba iš norvegiško granito bei svarbiausių istorinių Lietuvos valstybės simbolių atvaizdavimais, tikrai atspindės laikmečio dvasią.

Vytauto Didžiojo paminklo statybos vieta Tūbinių kaime šalia klebonijos ir bendruomenės pastato.

Antano Plaipos nuotrauka, 2014 11 05

Po paminklo TP svarstymo. Iš kairės: architektas A. Plaipa, kultūros paveldo apsaugos vyr. specialistė J. Viršilienė, meras J. Gudauskas, Tūbinių k. bendruomenės pirmininkas A. Lukoševičius, B. Bendikas ir direktoriaus pav. V. Macienė.

Rimos Norvilienės nuotrauka, 2015 02 25

Svarstomi TP sprendiniai UAB „Juodasis kaspinas“. Iš dešinės: A. Plaipa, R. Navickas ir B. Bendikas.

Augenijaus Bendiko nuotrauka, 2015 05 15

Kraštietis Edvardas Urbonas, gyv. Kaune, taip rašė tūbiniškių Vl. ir R. Montrimų šeimai: „Ačiū už prisiūstas nuotraukas. Čia paminklui vieta parinkta išties labai tinkama, taip gražiai įsikomponuoja klebonijos, bažnyčios ir toliau augančių medžių fone. Tikrai puiku, kad Tūbinių miestelis turės tokį reikšmingą istorinį paminklą. Bet Tūbinės to nusipelnė, nes pats miestelis nuostabioje miškų apsuptyje, prie didelio viešo kelio, turintis istorinę gražią bažnytelę, šventoriuje – išskirtines Kryžiaus kelių koplytėles, kapinėse taipogi išskirtinę koplyčią“.

Mes, gavę tokį atsiliepimą, supratome, kad projektavimo metu pasirinkta vietovė pasiteisins.

Projektas užbaigtas 2015 m. I ketvirtyje. Šilalės r. savivaldybė, Tūbinių k. bendruomenė projektui pritarė ir jį patvirtino.

Kultūros paveldo apsaugos vyr. specialistė J. Viršilienė padėjo pateikti paraišką Žemės ūkio ministerijai finansavimui gauti. Vertinimo balams įtakos turėjo privačių asmenų lėšos – finansavimas paskirtas. Vėliau nustatyta tvarka iš trijų komercinių pasiūlymų paminklo gamybai buvo atrinkta UAB „Juodasis kaspinas“. Šilalės rajono savivaldybė pervedė bendrovei avansą, prasidėjo paminklo gamyba ir kiti darbai. Metalinę paminklo konstrukciją ir saulutę pagamino UAB „Kalvis“ inžinieriai: mano brolis Augenijus Bendikas ir Giedrius Aužbikavičius. Paminklo gamybą ypač gerai organizavo ir pabaigė R. Navickas su kitais UAB „Juodasis kaspinas“ darbuotojais. Paminklo pamatą įrengė tūbiniškis A. Dauskurdas. 2015 07 09 paminklas buvo sėkmingai atvežtas į Tūbinės ir tą pačią dieną sumontuotas. 2015 07 12 paminklo viršūnę papuošė įsukta saulutė-kryžius.

Iš kairės: UAB „Kalvis“ inžinieriai Giedrius Aužbikavičius ir Augenijus Bendikas gamina paminklo metalinį karkasą.

Augenijaus Bendiko nuotrauka, 2015 m. birželis

Paminklas pastatytas. Architektas A. Plaipa, B. Bendikas, Vl. Montrimas, jo sūnus Giedrius, A. Dauskurdas, V. Kėbla, R. Gumuliuskas su UAB „Juodasis kaspinas“ darbuotojais.

Karlo Montrimo nuotrauka, 2015 07 09

Iš dešinės: K. Montrimas, Vl. Montrimas, Bendikų šeimos. Paminklo viršūnę papuošė naujai pagaminta saulutė-kryžius.

Giedriaus Montrimo nuotrauka, 2015 07 12

Įgyvendinant projektą iškilo daug problemų. Analogo tokiam projektui kaip ir nebuvo. Projektavimo, derinimo darbai vyko ne vietoje, todėl ženkliai išaugo transporto ir kitos išlaidos.

Gaminant paminklą teko daug ką numatyti, įvertinti ir išspręsti: nuo saugaus paminklo pakrovimo, pervežimo, iškrovimo iki pastatymo į skirtą vietą.

Vėliau Šilalės r. mero J. Gudausko rūpesčiu buvo išskirtos lėšos paminklo aikštelės įrengimo, apšvietimo darbams užbaigti. Darbus atliko UAB „Restapa“ (vadovas St. Jaunius, D. Vladyka). Baigiant darbus daug prisidėjo Vl. Montrimas, J. Viršilienė, seniūnas St. Lidžius, D. Mikalauskis, Tūbinių kaimo bendruomenės pirmininkas A. Lukoševičius, kiti bendruomenės nariai.

Vytauto Didžiojo paminklo atidengimo ceremonija Tūbinių k. (Šilalės r.)

2015 09 06 sekmadienį Tūbinių kaime vyko dviguba šventė: Šv. Kryžiaus išaukštinimo atleidai ir Vytauto Didžiojo paminklo atidengimo ceremonija. Šventė prasidėjo šv. Mišiomis Tūbinių Dievo Apvaizdos bažnyčioje, o baigėsi grupės „Jonis“ koncertu.

Vytauto Didžiojo mirties 500 metų jubiliejui skirtas paminklas Tūbinių kaime buvo pastatytas 1930 m., o apie 1964 m. sunaikintas. Netoli tos vietos yra išlikęs tuo laikotarpiu sodintas ąžuolas. Amžininku liudijimais, betoninis paminklas buvo tradicinės trikampės formos, kurio viršūnę puošė geležinis kryžius-saulutė. Įdomu tai, kad šį kryžių rado vietos gyventojas ir jį išsaugojo iki šių dienų. Paminklas svarbus istoriniu požiūriu. Jis žymi LDK sukūrimą, kovas už

Šv. Kryžiaus išaukštinimo atleidus vedė, Šv. Mišias aukojo ir homiliją pasakė kan. Andriejus Sabaliauskas iš Telsių.

Pr. Žukausko nuotrauka, 2015 09 06

Vytauto Didžiojo paminklo atidengimo ceremonija.

Rimos Norvilienės nuotrauka, 2015 09 06

Kan. dr. A. Genutis pašventino Vytauto Didžiojo paminklą.

Rimos Norvilienės nuotrauka, 2015 09 06

nepriklausomą Lietuvą, valstybės atkūrimo etapus 1918 m. ir 1990 m.

Svarbus ir pats Tūbinių miestelis. Jo istorija neatsiejama nuo 1830-1831 m. sukilimo įvykių Žemaitijoje. Šiuolaikinių formų paminklas, atspindintis šiam laikmečiui aktualią laisvos valstybės esmę ir svarbą ateitiems kartoms, pastatytas prie Tūbinių Dievo Apvaizdos bažnyčios. Ši vieta yra strategiškai patogi Tūbinių kaimo bendruomenei, gerai pasiekiamo tiek atvykstantiems automagistrale Kauras-Klaipėda, tiek rajoniniu keliu Šilalė-Kaltinėnai.

Paminklo atstatymo iniciatorius – tūbiniškis Benjaminas Bendikas. Prie šios idėjos įgyvendinimo prisidėjo Tūbinių kaimo bendruomenė, buvę ir esami kaimo gyventojai, kurie dar ir aukojo savo asmeninių lėšų. Finansinę paramą atstatant paminklą skyrė ir Žemės ūkio ministerija, Šilalės rajono savivaldybė, kiti rėmėjai. Vytauto Didžiojo paminklo atidengimo ceremonijoje dalyvavo meras Jonas Gudauskas, mero pavaduotojas Valdemaras Jasevičius, Administracijos direktorius Raimundas Vaitiekus, direktoriaus pavaduotoja Vera Macienė, žemės ūkio viceministras Albinas Ežerskis, Šilalės kaimiškosios seniūnijos seniūnas Stasys Lidžius, Tūbinių kaimo bendruomenės pirmininkas Aurimas Lukoševičius, Šilutės rajono kraštotyros draugijos pirmininkė Regina Meškauskienė, Heraldikos komisijos pirmininkas Aidas Baškys, Lietuvai pagražinti draugijos valdybos pirmininkas Juozas Dingelis, Šilalės r. garbės pilietis Albinas Kentra, Vytautų klubo Klaipėdos skyriaus prezidentas Vytautas Sirevičius, kiti svečiai.

Z. Katauskienė su dukra R. Girčiene perdavė išsaugotą saulutę Vl. Siatkevičiaus muziejaus direktorei Sonetai Būdvytienei.

Juozo Dingelio nuotrauka, 2015 09 06

Meras Jonas Gudauskas padėkos raštą įteikia Tūbinių kaimo seniūnaitiui Vladui Montrimui.

Juozo Dingelio nuotrauka, 2015 09 06

Meras Jonas Gudauskas įteikia Lietuvos kultūros ministerijos ministro Šarūno Biručio padėkos raštą kultūros paveldo vyr. specialistei Jurgitai Viršilienei.

Juozo Dingelio nuotrauka, 2015 09 06

Paminklą atidengė meras Jonas Gudauskas, paminklo atstatymo iniciatorius Benjaminas Bendikas ir tūbiniškė Zita Katauskienė. Pastarosios šeima net tris dešimtmečius saugojo Vytauto Didžiojo paminklo dalį – saulutę, kuri perduota Šilalės Vlodo Statkevičiaus muziejaus direktorei Sonetai Būdvytienei. Atkurtą Vytauto Didžiojo paminklą pašventino Šilalės Šv. Pranciškaus Asyžiečio bažnyčios ir Tūbinių Dievo Apvaizdos bažnyčios klebonas, kanauninkas dr. Algis Genutis. Ceremonijos metu už nuoširdžių pagalbą atkuriant Vytauto Didžiojo paminklą, siekį išsaugoti ir įprasinti istorinę atmintį, atsidavimą ir meilę gimtajam kraštui meras Jonas Gudauskas padėkos raštus įteikė Tūbinių seniūnaitijos seniūnaitiui Vladui Montrimui ir Katauskų šeimai, o už paminklo projekto parengimą–architektui Antanui Plaipai. Savivaldybės vadovas J. Gudauskas taip pat įteikė Lietuvos Respublikos kultūros ministro Šarūno Biručio padėkos raštus paminklo atstatymo iniciatoriui Benjaminui Bendikui, prie atstatymo darbų ženkliai prisidėjusiai Savivaldybės Kultūros paveldo apsaugos vyr. specialistei Jurgitai Viršilienei. Paminklo atidengimo ceremonijos pabaigoje simboliškai pasodintas qžuoliukas.

Renginį vedė Šilalės kultūros centro direktorius Antanas Kazlauskas, grojo šio centro orkestras, vadovaujamas Zigmo Levicko.

Šilalės r. savivaldybės mero patarėja **Rima Norvilienė**

Šilalės r. meras Jonas Gudauskas padėkos raštą įteikia Zitai Katauskienės šeimai už išsaugotą saulutę-kryžių.

Juozo Dingelio nuotrauka, 2015 09 06

Kalba ŽŪM viceministras kraštieš Albinas Ežerskis. Viceministras savo darbinę veiklą pradėjo Tūbinių k.

Juozo Dingelio nuotrauka, 2015 09 06

Kalba Lietuvai pagražinti draugijos valdybos pirmininkas Juozas Dingelis, draugijos atkūrimo iniciatorius ir vadovas.

Artūro Povilaičio nuotrauka, 2015 09 06

B. Bendikas kalba apie Vytauto paminklo atkūrimo istoriją, dėkoja visiems bendraminčiams ir rėmėjams.
Juozo Dingelio nuotrauka, 2015 09 06

Šilalės r. meras Jonas Gudauskas padėkos raštą už paminklo projekto paruošimą įteikia architektui A. Plaipai.
Artūro Povilaičio nuotrauka, 2015 09 06

Architektas A. Plaipa J. Viršilienei įteikia saulutę nuo Vytauto paminklo atkūrimo iniciatorių iš Šiaulių m.
Juozo Dingelio nuotrauka, 2015 09 06

Alfonsas Bendikas įteikia skulptūrą ir seniūnui St. Lidžiui. Kairėje (su juodais akiniais) – kraštievis Juozas Noreika.
Artūro Povilaičio nuotrauka, 2015 09 06

Regina Meškauskienė iš Šilutės krašto su vyru Stanislavu įteikia savo išleistas knygas ir gražuolę vėtrungę.
Juozo Dingelio nuotrauka, 2015 09 06

Tūbinų k. bendr. pirmininkas A. Lukoševičius padėkos raštus įteikia merui J. Gudauskui ir seniūnui St. Lidžiui.
Juozo Dingelio nuotrauka, 2015 09 06

Juozas Dingelis padėkos raštą už Vytauto Didžiojo paminklo bareljefų gamybą įteikia skulptoriui Osvaldui Neniškiui.
Artūro Povilaičio nuotrauka, 2015 09 06

Viduryje – Petras, Mindaugas Noreikos, toliau – mano žmona Danutė, brolių Alfonso, Augenijaus žmonos Vida, Nastutė.
Artūro Povilaičio nuotrauka, 2015 09 06

Iš kairės: B. Bendikas, A. Povilaitis fotografavo, o A. Kentra ir A. Bendikas filmavo istorinį šventės renginį Tūbinėse.
Juozo Dingelio nuotrauka, 2015 09 06

Alfonsas Bendikas įteikia savo kūrybos rūpintojėlio skulptūrą Šilalės r. merui Jonui Gudauskui.
Artūro Povilaičio nuotrauka, 2015 09 06

Juozas Dingelis padėkos raštą už pagamintą Vytauto Didžiojo paminklą įteikia UAB „Juodasis kaspinas“ direktorei Monikai Samušienei.
Artūro Povilaičio nuotrauka, 2015 09 06

Iš dešinės: Henrikas Girčys su žmona Danute iš Balsių k., viduryje – Aloyzas Bendikas, kairėje – St. Kančauskis.
Juozo Dingelio nuotrauka, 2015 09 06

Iš kairės: J. Dingelis, keturi Klaipėdos Vytautų klubo nariai, (trečias iš kairės – klubo prezidentas V. Sirevičius), B. Bendikas. Patriotiškai nusiteikę Vytautai pradžiugino visus svečius.

Artūro Povilaičio nuotrauka, 2015 09 06

Albinas Kentra, Šilalės r. garbės pilietis, Lietuvos istorijos metraštininkas, filmuoja paminklo atidengimo šventę.

Artūro Povilaičio nuotrauka, 2015 09 06

Istorinio įvykio proga Tūbinėse dainas ir muziką dovanojo šventės dalyviams kraštiečiai Pranciškus Trijonis (su gitara), ansamblio „Jonis“ vadovas, su kolegomis.

Artūro Povilaičio nuotrauka, 2015 09 06

Už Vytauto Didžiojo paminklo atkūrimą Tūbinių k., istorinių vertybių saugojimą, visuomenės kultūros ir idėjų puoselėjimą padėkos raštus įteikė LPD valdybos pirmininkas J. Dingelis ir jaunasis Tūbinių k. bendruomenės pirmininkas A. Lukoševičius.

Už paramą asmenims, prisidėjusiems prie Vytauto paminklo atstatymo darbų, vėliau buvo įteikta 15 Vytauto Didžiojo paveikslų.

Atstatyti paminklą buvo svarbu dėl krašto istorijos, norėjosi pažadinti žmonių istorinę atmintį, įprasminėti valstybingumą. Svarbiausia, kad radau bendraminčių, mylinčių savo kraštą, jos istoriją, kuriems šis mūsų projektas ir sumanymas buvo įdomus ir svarbus. Atstatyti paminklą buvo svarbu ir dėl žmonių, kurie norėjo, tikėjo, bet dėl įvairių priežasčių to jau padaryti savo gyvenime tiesiog nebesuspėjo.

Paminklo atstatymas svarbus ir ateities žmonių kartoms, kad primintų Lietuvos istoriją.

Paminklo atkūrimas susilaukė išskirtinio žiniasklaidos dėmesio. Žiniasklaida rėmė ir skatino paminklo atkūrimo iniciatyvą.

Lietuvos valstybingumo simboliai

Architektas A. Plaipa kartu su užsakovais 3-ose paminklo plokštumose įprasmino:

1. Viršuje – Vyčio dvigubą ženklą, viduryje – Vytauto Didžiojo bareljefą ir jo mirties 500 m. datą, apačioje – 1930 m. šaulių laikraščio „Trimitas“ įrašą:

„Pagarbintas būk Kunigaikšti Didysis Vytautai, kuris mumyse prisikėlėi“.

2. Lietuvos nepriklausomybės 1918 m. Vasario 16-ąją, viršuje – Gedimino stulpus, viduryje – stilizuotą Vyčio atvaizdą,

apačioje – Lietuvos valstybės himno žodžius:

„Lietuva, Tėvyne Mūsų, Tu didvyrių žeme, iš praeities Tavo sūnūs te stiprybę semia“.

3. Lietuvos nepriklausomybės 1990 m. Kovo 11-ąją, viršuje – Lietuvos (trispalvės) vėliavos simbolius, viduryje – išaugusią iš kelmo ažuolo šaką, simbolizuojančią 1990 m. Kovo 11-ąją. Užrašas apačioje primena 1991m. Sausio 13-osios įvykių aukas:

„Uždekime žvakutes už tuos kurie kovojo, už tuos kurie tikėjo, už tuos kurie išėjo“.

RĖMĖJAI :

Alfonso, Aloyzo, Augenijaus, Benjamino Bendikų, Birutės Bendikienės, Liudos Macijauskienės, Verutės Krištanienės, Petro, Mindaugo Noreikų, Kazimieros Zaranvienės, Genutės Kuprienės, Bronės Jankauskienės, Petro Kasliausko šeimos. Pranciškaus Trijonio, Kristinos Paliūtienės, Juozo Noreikos, Danguolės Račkauskienės, Vladislavo Monstvilio, Redos Stasytienės šeimos.

Jurgučių šeima iš Kiaukų k.

Šilalės r. savivaldybė, ŽŪ ministerija, Tūbinių k. bendruomenė, AB „Kauno tiltai“, VĮ „Automagistralė“, UAB „NPS projektai“, AB „Elga“, UAB „Line-x LT“. UAB „Šilalės artojas“, „Šiaulių kraštas“, „Lietuvos žinios“, „XXI amžius“, ansamblis „Jonis“, Šilalės kultūros centras.

Paminklo atkūrimo iniciatorių vardu dėkojame rėmėjams, bendraminčiams, artimiesiems už pagalbą ir pasitikėjimą, už patirtas ir kartu įveiktas kliūtis.

Džiaugiuosi kartu su Jumis, kad mums pavyko atkurti Vytauto Didžiojo paminklą.

Tūbinės nusipelnė istorijos įprasminimo tęsinio...

Iš dešinės: Šilalės r. meras Jonas Gudauskas, tūbiniškė Zita Katauskienė, Benjaminas Bendikas.

Juozo Dingelio nuotrauka, 2015 09 06

Iš kairės: J. Montrimaitė, seniūnas St. Lidžius, M. Girčytė, kan. A. Sabaliauskas, J. Viršilienė, Vl. Montrimas, meras J. Gudauskas ir kiti paminklo atidengimo šventės dalyviai.

Rimos Norvilienės nuotrauka, 2015 09 06

Ažuoliuko sodinimo ceremonija. Iš dešinės: administracijos direktoriaus pavaduotoja V. Macienė, seniūnaitis Vl. Montrimas, seniūnas St. Lidžius, administracijos direktorius R. Vaitiekus, meras J. Gudauskas.

Artūro Povilaičio nuotrauka, 2015 09 06

išleido Vytautų klubas

Vytautas Didysis
Lietuvos didysis kunigaikštis 1392-1430

Dailininkas Antanas Račas

Vytautas Didysis

Vytautas Didysis – Lietuvos didysis kunigaikštis ir Lietuvos karalius. Didžiojo kunigaikščio Kęstučio sūnus, Jogailos pusbrolis.

Vikipedija

Gimė: 1350 m., Senieji Trakai. Mirė: 1430 m. spalio 27 d., Trakai. Palaidotas: Vilniaus Šv. Stanislovo ir Šv. Vladislavo arkikatedra bazilika, Vilnius. Tėvai: Birutė, Kęstutis. Vaikai: Sofija Vytautaitė. Sučiuoktinė: Ona Vytautienė (1370–1418) m., Julijona Alšėniškė (1418–1430) m.

Vytautas Didysis (1350-1430) – Lietuvos Didysis kunigaikštis (1392-1430.), kurio dėka XV a. pr. LDK tapo didžiausia ir galingiausia regiono valstybė. Vytautas apgynė Lietuvą nuo kryžiuočių ordino agresijos ir sukūrė modernios krikščioniškos monarchijos pagrindus: sustiprino bajorijos luomą, jo proteguojami plėtojosi prekybiniai-piniginiai santykiai valstybės viduje ir ryšiai su užsieniu, sukurta pinigų sistema, susiformavo valstybės simbolika. Svarbiausias Vytauto nuopelnas – tautos valstybingumo jausmas. 1429 m. Lucko suvažiavime iškelta Vytauto karūnavimosi idėja, tačiau ją įgyvendinti sutrukdė staigi jo mirtis.

Apie Vytautą – amžininkų akimis

Popiežius Martynas Vytautą vadino tikėjimo ugdytoju, rašė, kad šis sukėlė perversmą Lietuvos dvasiniame gyvenime.

Romos imperatorius Zigmantas 1430 m. liepos 7 d., siųsdamas Vytautui karaliaus karūną, pabrėžė: „Vytautas tartum Viešpaties apaštalas lietuvių ir žemaičių tautas atvedė į tikėjimą”.

Smolensko metropolijos raštininkas Timofėjus sukūrė „Pagyrimą Vytautui”, lygino jį su neišsenkančia ir visus pagirdančia upe, o jo išmintį – su jūra. Vytautui mirus Šv. Jonas Kantietis vadino Vytautą teisinguoju, dosniuoju, taikinguoju ir didžiadvasiu vadu, garbinamu visose pasaulio šalyse.

O lenkas Janas Dlugošas, praėjus 30 metų po Vytauto mirties, nurodė, kad joks to meto kunigaikštis negalėjo prilygti Vytauto didžiadvasiškumui, aštriam protui. Kad jis saviesiems buvo griežtas: niekam nepavykdavo nuslėpti nusikaltimų ir likti nenubaustam, o svečiams jis buvęs malonus ir draugiškas. Vietininkus ir vasalų turėtojus, kurie turtėjo iš prievartos, Vytautas šalindavo iš dvarų ir tarnybų. Beje, J. Dlugošas pateikė ir Vytauto išvaizdos aprašymą: jis buvęs žemo ūgio ir liesas, o dešinė ranka ilgesnė už kairę.

Šaltinis: Mečislovas Jučas. Vytautas Didysis. Čikaga, 2010 m.

Tūbinės

Šilalės rajonas

Tūbinės. Ortofoto nuotrauka.

Koordinatės 55°31'41" N 22°15'40" E

Šilalės rajono savivaldybė

Šilalės kaimiškoji seniūnija

Metai	1847	1923	2011	2015
Gyventojų skaičius	160	262	203	250

Medžiagą parengė Benjaminas Bendikas.

Tilžės g. 29-1, Šiauliai. +370 698 197 92

El. p.: bbenjami@takas.lt

Maketavo ir spausdino AB spaustuvė „Titnagas“. Užs. Nr. 6.0568

Vasario 16-osios g, 52, Šiauliai

www.titnagas.lt